GODZIENNA

Ner 227. ROK 1833. CZWARTEK 29 SIERPNIA

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5

Jutro Felixa M. i Rózy Lim.

Gazeta Krakowska

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE

Barometr zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień godzina	Barometr na 0° R,	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	27 5. 481	÷ 7,7	+ 1.3	Pn. zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	
28. 12	„ 6, 941	15,0	3,0	Pl. zachodni średni	Pogoda	
3	„ 6, 462	16,8	6,1	„ „	„	
9	„ 6, 556	+ 9.5	+ 4,9	„ słaby	„	

Częśc Urzędowa.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI.

W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i Ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Z mocy uchwały Senatu w d. 12 b. m. do N. 5113 D. G. wydaney odbywać się będzie w biórach Wydziału Spraw Węwnętrznych i Policyi na d. 30 sierpnia r. b. o godzinie 10 przed południem publiczna *in minus* na wypuszczenie w Entrepryzę reperacyi bursy muzyczney, przy ulicy Szewskiey pod L. 323 sytuowaney, a to od ceny pierwszego wywołania złp. 3601 gr. 26. Mający chęć podjęcia się takowey, zechcą wczasie i mieyscu oznaczonym zgłosić się, opatrzeni Vadium 400 złp. wynoszące. Anszlagi kosztów są wolne każdego czasu do przeyrzenia.

Kraków 19 sierpnia 1833 roku.

Senator Prezydujący
MICHAŁOWSKI.

Konwicki Sekr: Wyd.

ŁOTERYA KRAJOWA.

W 570 ciągnieniu dnia 28 Sierpnia 1833 roku w przytomności osób od rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały numera następujące:

53. — 73. — 1. — 72. — 75.

Przyszłe 571 Ciągnienie przypada dnia 4 Września 1833 roku.

Częśc Nieurzędowa.

WIADOMOŚCI Z DAWNIEYSZYCH POCZT.

FRANCYA

Paryż 8 Sierpnia.

Journal du Commerce pisze Mamy naynowsze wiadomości z Madrytu, które stan zdrowia króla Ferdynanda jako niebezpieczny wystawiają. Królowa odzyskała swóy dawny wpływ i zgromadza u siebie swych politycznych przyjaciół, czego od dnia 28 marca kiedy P. Encima di Piedra uwolniony został, nie dozwolono.»

Gazeta *Tribune* wyraziła swoje zadziwienie, że przy wystawieniu posągu Napo-

leona, nie byli przytomni bracia cesarza. W skutek tego zawiera dziś list, jaki do redakcyi napisał Józef Bonaparte i w którym między innemi mówi: — Różne i szczególne podają powody naszey nieobecności. Czyliż WPan nieznusz prawa, które krewnych i potomków Napoleona z terrytorium francuzkiego wyłącza? Czyliż mamy z pogardą praw, zapalić we Francyi pochodnię domowey woyny, w tych dniach, gdy posąg naszego brata, ustawiają? czyliż mamy powątpiewać o sprawiedliwości narodu? »*Wszystko dla narodu*»— było zasadą naszego brata, i toż samo będzie naszą na zawsze. Zamiast powtarzania gadaniny naszych nieprzyjaciół, powinieneś WPan był raczey przypomnieć ludowi, że Napoleon ma matkę, która w obcym kraju tęskni, że jey dzieciom nie dozwolono z nią ostatniego pożegnania, i że znosi cały ciężar dwudziestoletniego wygnania z trzema generacyami swoich potomków, sześdziesiąt francuzami obywatelami. A przecież ci żadney inney nie popełnili winy, jak tylko tę, iż są krewnemi męża, któremu lud francuzki posąg wystawia i t. p.— P. Sarrut odpowiedział na to, iż bynaymniey nie było jego chęcią, obrazić rodzinę Napoleona, że jednak Józef Bonaparte, skoro opuścił wolną i gościnną ziemię Ameryki, nie może sobie obiecywać, aby żył spokoynie i nieznany.

W Wandei zachodzą znowu wielkie niespokoyności, rozgłaszają tam, iż marszałek Bourmont przybędzie niezadługo i stanie na czele woyska.— Zapewniają także, iż 26 naczelników Szuanów, odjechało z Jersey, i przybyło do Wandei.—

Hr. Leon, który przeszłego roku niemca imieniem Hess, oficera w służbie angielskiey, adjutnata xięcia Wellingtona, w pojedynku zabił, stawił się onegdy dobrowolnie przed sądem.

W *Temps* czytamy: »Zwycięztwa konstytucyonistów w Portugalii wznieciły już wielokrotne domniemywania względem zaślubin młodey królowey Donny Maryi; związek z xiążęciem Francuzkim uważa naywięcey osób za naylepszą kombinacyę; jednakże w tym względzie należy tę ważną uczynić uwagę, że układ zasadniczy w Portugalii znaydnje się w prawach kortezów z Lamego. Dwie różne dynastye wstępowały na tron portugalski, i dwa razy te prawa ponowione zostały, przez co nowey nabyły mocy. Te prawa, zawierają postanowienie, iż panująca królowa, gdyby się zaślubiła obcemu xiążęciu, utraciłaby prawo do korony, a nawet przestałaby bydź Portugalką. Według prawa kortezów z Lamego, niemoże się zatem Donna Marya zaślubić, z żadnym obcym xiążęciem, bez utracenia praw do tronu. Lecz może bydź, że to postanowienie dawney ustawy zmienione zostanie przez wyraźny artykuł nowey, o jaką konstytucyoniści w nagrodę za swoję pomoc i swe ofiary czynione na korzyść Donny Maryi, nie zaniedbają się upomnieć.

Na tuteyszych rogatkach zebrano w ciągu teraźnieyszego obchodu trzech dni lipcowych 4 miliony fr.

Prefekt morski w Tulonie otrzymał telegraficzne depesze z poleceniem, aby trzymał w pogotowiu zbroyny statek, który na pierwsze zawolanie ma zawieźć do Lewantu nader pilne rozkazy dla stojącey tamże eskadry.

Według doniesień z Portugalii, znaydował się właśnie Don Miguel w podróży z Lizbony do Oporto, gdy go doszła wiadomość o klęsce jego woyska pod Oporto i o wzięciu Lizbony, poczem zwrócił swoją podróż do Coimbra.

Zaprzestanie woyskowych exekucyi w Piemoncie, było tylko chwilowe; znowu stracono 6 osób w Allessandryi, a podobnego losu oczekuje jeszcze wielu uwięzionych.

BELGIA.

Bruxella 9 Sierpnia.

Dnia 5 t. m. przyprowadzono do Gandawy dwóch jeńców hollenderskich, jednego kapitana z załogi Ardnburg, i jednego kwatermistrza strzelców konnych, którzy aresztowani zostali w szynkowni Vuyl-panne stojacey na gruncie w połowie belgiyskim a w połowie hollenderskim, w odwet trzech Belgiyczyków, których Hollendrzy w teyże szynkowni poymali i do Ardnburg odprowadzili. Hollendrów oddano pod zarządzenie władzy w Gandawie.

Dnia 6 rano przybył z Londynu do Ostendy goniec Wittox, i odjechał natychmiast

do Bruxelli; miał on mader ważne przywieźć depeszę. (*G. P. S.*)

SZWAYCARYA.

Zürych 6 Sierpnia.

Woyskiem związkowém z kontyngensu kantonów Bern, Fryburga, Soloturny, Szafuzy, Argay, Wadtu i Genewy złożoném, i do obsadzenia Bazylei przeznaczonem, dowodzi pułkowaik Eourry, brygadi erem jest pułkownik Zimmerli. — O wypadku w Kisnachcie udzielamy jeszcze te doniesienia: »Dnia trzydziestego lipca już tam widziano, że zaczepka ze strony Alt-Schwycu nastąpi. Pokazywano tam list z Schwycu pisany przez berneńskiego patrycyusza Pana Wattenwy współwydawcy gazety *Waldstätter Bote*, który oświadczył, że w bliskiey walce nie będą potrzebowali żebrać, gdyż mają pełne kiesy złota.— W Lucernie panowała także niespokoyność; patrole przeciągają ciągle, obawiano się bowiem, żeby arystokraci korzystając z chwili, nie usiłowali opanować powtórnie steru rządu. Stary Szwyc zgromadzi tymczasem całą zbroyną siłę zbroyną w Arth, u stóp góry Rigi $1\frac{1}{2}$ mile od Kisnachtu.

Rząd w starym-Schwycu wezwał wszystkie gminy,aby za danym znakiem dzwonami udały się w pochód do Arth. W nocy od 12 do 4 odzywały się dzwony, kupy zbroynych ludzi zebrały się. Także regularne woysko stawiło się z 2ma działami i 4ma jaszczykami.— Dnia 31 lipca tenże oddział ze starego-Schwycu obsadził Kisnacht, bez potrzeby rozwinięcia sweysiły. Tylko kilku ludzi raniono. Lucerneńczycy cofnęli się bez wystrzału. Jednak ciągle oddziały pospolitego ruszenia szły do Kisnachtu. Opiszę tu jeden z takowych oddziałów, dla wystawienia o wszystkiem dokładnego obrazu *exungue leonem.* Ten oddział składał się z 60 ludzi, uzbrojonych w stare strzelby, które jednak nie wszystkie do strzelania, ale do kłucia użyte bydź mogły. Do tych strzelbowych ludzi należał oddział kilkunastu z dzidami, widłami i tym podobnemi narzędziami uzbrojony. Nareście przybył oddział ludzi, który dopiero w marszu się uzbroił, przechodząc bowiem przez las powycinał sobie tęgie buczaki.— Podczas kiedy mieszkańcy Ttarego-Schwycu stanowczy krok przedsięwzięli, niepróżnowało także stronnictwo liberalne. Seym w Zurych zebrany uchwalił jednomyślnie, że trzeba wziąść Kisnacht, niechayby cobądź kosztowało. (Jak wiadomo Szwycanie bez walki już z Kisnachtu ustąpili).— Celni strzelcy otrzymali sztućce, woysko potrzebną ammunicyę. Ogółem 40,000 woyska zgromadzono; takiey sile trudno byłoby sarneńskiemu związkowi się oprzeć. Oprócz tego prywatni tworzą korpusy ochotników, jakie już w Liestal i w innych okolicach istnieją. Powodem do śpiesznych utworzeń ochotników, była wieść bezzasadna, że w niektórych kantonach podług nowych zasad zaprowadzone rządy n. p. jak w Solothurnie obalone zostały.

Dnia 7 Sierpnia.

Konferencya Sarneńska (składająca się z stanów Uri Unterwalden Ober i nierder Wald, wyżey i niżey lasu, Naunburga i miast Schwyz i Bazylei) wydała pod d. 4 b. m. oświadczenie i protestacyą seymowi; w tych podaje że rząd w Schwycu sam, bez wiedzy konferencyi, woyskową wyprawę do Kisnachtu przedsięwziął, i że trzech członków do Zurychu wyśle, dla udzielenia naywyższey władzy szwaycarskiey, seymowi, zdań konferencyi sarneńskiey względem uchwalonych środków.— Dnia 4 b. m. po południu zebrało się kantonowe zgromadzenie zurychskie w Unterstraos na łące pod gołém niebem. Liczba zgromadzonych osób wynosiła 2000. Jednomyślnie uchwalono następujące postanowienia: 1. Oddział ochotników ma bydź utworzony; drugi adres do rządu ma bydź podany, którego osnowa częścią z pierwszym punktem do wysokiego seymu się zgadza, częścią ściąga się do tych szczególowych punktów, opatrzenia hufców ochotników w broń palną i amunicyę; rozdania pewney liczby dział po prowincyach; zupełnego zasypania zwodzonych mostów i tym podobnie. III Adres do dostoynego seymu tey osnowy: I. By silnie i stanowczo rozwiązał związek sarneński, co niezbędnie potrzebnem jest dla przywróceuia pokoju w Szwaycaryi. 2. Względem kantonu Bazylei w szczególności: a) obsadzić miasto Bazyleję bądź bez oporu, bądź siłą oręża, a w krainie (Landschaft) ani jednego żołnierza nie postawić; c) skarb niezwłocznie podzielić i krainie dać należytą część dział i nałożyć na miasto opędzenie szkód i kosztów, które same spowodowało; d) zdrayców co spowodowali walkę w Bazylei odkryć i natychmiast rozstrzelać; e)

na miasto Bazyleję, nałożyć karę 30 do 40 milionów, z czego szwaycarska kassa dla wdów i sierot utworzoną bydź ma Wszystko ile możności jak nayprędzey załatwić, celem odparcia wdania się obcego mocarstwa w sprawy samodzielney Szwaycaryi.» Seym jednak na teraz odłożył te postanowienia kantonowego zgromadzenia.

Lucerna 6 Sierpnia.

Powszechna szwaycarska gazeta donosi: We czwartek odjachał Ambryn celem sprawozdania do Zurychu i powrócił tey chwili z pełnomocnictwem do rządu Lucerny.— Na godzinę przed Panem Ambryn pojechał Pan Hertenstein do Zurych z poleceniem wszystkich obrońców towarzystw kantonu Lucerny, by upraszać seym o niezwłoczne attakowanie miasta Schwycu, gdyż w przeciwnym razie ochotnicy kantonu Lucerny sami bez wyższego rozkazu tam kroczą. W Lucernie wezwano do stawienia się wszystkich zdolnych do broni ludzi; miasto przepełnione żołnirzami i ochotnikami, grożącemi, że wszystkich sprzyjających dawnym instytucyom wytną.» (G. P. S.)

Fryburg (w Swaycaryi) 7 *Sierpnia.*

Tuteysza gazeta donosi z Bazylei: Rząd miasta Bazylei domagał się wydania poległych; lecz Listalczycy żądają za to 50,000 franków. Gdy rząd miasta prosił tylko o bogatych, Liestalczycy oświadczyli, że wszystkich albo żadnego niewydadzą. Przybyłym kommisarzom seymowym pokóy nakazującym, oznaymił rząd miasta Bazylei, że ich nie uznaje; udali się oni do Liestal. Lecz może rząd miasta ulegnie, ponieważ przez ostatnie wypadki Liestalczycy nowey nabrali odwagi. Rząd Badeński postawił 3 pułki na granicach Bazylii.

Goniec niższego Renu pisze: »Zdaje się że spór między miastem i krainą Bazyleyką spowodowany został przez odprowadzenie kilku wieśniaków do Bazylei.» (G. P. S.)

Doniesienia.

UWIADOMIENIE LEKARSKIE.

O doświadczonym balsamei Doktora Tanzer przeciw rupturom.

Sławny doktór Tanzer wynalazł bardzo skuteczny i doświadczony środek przeciw rupturom. Srodek ten zawiera się w balsamie, który wszełkie ruptury z gruntu wyleczа. Opis drukiem ogłoszony wskazuje środki używania tego balsamu i zawiera w sobie urzędowe świadectwa onegoż skutków. Osobna informacya znayduje się u P. Lierhammer w Krakowie mieszkającego w Gminie I pod L. 108, gdzie bezpłatnie nabydź jey można, tudzież powyższy balsam z opłatą portoryi pocztowey zapisać. — Wiadomość udzielona z Augspurga w miesiącu sierpniu 1833 r. z podpisem F. A. Berger mieszkający przy ulicy *Stephansplatz* lit. E. N. 176.

Opisanie skradzionych koni w dniu 11 na 12 b. m. roku w nocy we wsi Biały-Kościoł do dóbr Korżkiew należący:

1. Klacz dereszowata bez odmiany, na lewe oko mało widzi lat 9.

2 Klacz brudno-kasztanowata bez odmiany na lewey nodze nad kolanem ma znak przez skaleczenie, lat 10.

3. Wałach gniady bez odmiany na lewą nogę poślednią kulawy.

4. Wałach migdałowaty grzywa czarna ogon czarny z prawey strony na szczece znak od skaleczenia lat 3½.

Ktoby zaś o takowych wiedział, znalazł lub odebrał a doniósł; odbierze przyzwoitą nagrodę.